

TULEVAISUUS: KONGINKANKAAN KEHITTÄMISOHJELMA

13. Konginkankaan kylät

Konginkankaalla on kuusi kylää. Väen vähenemisen ja maailman globaalistumisen myötä monet vanhat kylärajat ovat häviämässä.

Kalaniemi ja Räihä ovat aikanaan kuuluneet yhteen ja voisivat nyt jälleen rakentaa yhteistyötä. Toisaalta Räihä ei sijaitse kaukan kirkonkylästä, jonne on muutenkin asiointia. Laajaranta ja Liimattala - vaiko Mämme? - ovat luontevia yhteistyökumppaneita. Monessa asiassa yhteistyön tason on oltava vähintään kaikki kuusi kylää yhdessä, ellei laajemmallakin rintamalla.

13.1. Konginkankaan kirkonkylä – “kirkko, koulu, kauppa ja Killinki”

Konginkankaan kirkonkylä sijaitsee juuri sen verran syrjässä Nelostiestä, ettei se näy ohi-ajaville. Kirkon kautta pyörähtaessä matkaan tulee kuitenkin vain parisataa metriä lisää pituutta.

Konginkankaan kylä on perinteinen maaseudun keskus, jossa on sen kokoon nähden hyvät palvelut. 1989 rakennettu liikekeskus toimii eikä siinä ole yhtään tyhjää liiketilaa. Taajaman asukasluku on vuonna 2008 ollut 509 henkilöä, minkä lisäksi siellä on 9 loma-asuntoa.

Kirkonkylästä on puuttunut kyläyhdistys, kylätoimikunta tai vastaava kokoava järjestö, joka useimmilla sivukylillä on toiminut vaihtelevan aktiivisesti jo pidempään. Juuri kirkonkylään kuntaliitos jätti pahimman tyhjiön. Liitoksen myötä katosivat kunnantoimiston palvelut ja mm. pankit, jotka lopettivat konttorinsa Konginkankaalta. Toisaalta kirkonkylällä on mm. toimiva seurakuntatalo, aktiivinen alakoulu ja Vapari, aktiivinen VPK, liikuntatiloja sekä monipuolisesti kokoontumistiloja.

Konginkankaan kirkon lähiympäristö on valtakunnallisesti arvokas rakennettu ympäristö, jota pitäisi huoltaa ja suojella. Kyläkeskustan ulkonäköön on vaikuttanut 1931 riehunut suuri tulipalo, mutta muutenkin historian kerrokset näkyvät rakennuskannassa.

Kirkonkylän keskustan ydin 1900-luvun alkupuolelta lähtien on ollut kolminaisuus kirkko, koulu ja työväentalo, jotka yhä seisovat vierekkäin.

Konginkankaan puukirkko on viimeisiä kansanrakentajien suunnittelemlia kirkkoja Suomessa. Sen rakensivat Jaakko Kuorikoski ja poika Lauri Heikki Kuorikoski 1864-1866. Kirkko valmistui 1866, mutta suurten nälkävuosien vuoksi kellotapuli valmistui vasta 1880. Kirkkomaiseen liittyy myös vuonna 1856 käyttöön vihitty **hautausmaa**. Konginkankaan kappeliseurakunnan punatiilinen seurakuntakotirakennus on vuodelta 1974. Seurakunnalla on myös uusi hautausmaa vanhan hautausmaan vieressä.

Konginkankaan kotiseutumuseo sijaitsee Konginkankaan kirkonmäellä vanhassa pitäjän viljamakasiinissa, jonka Konginkankaan kotiseutu- ja museoyhdistys avasi museoksi 1956. Nykyisin museo kuuluu Äänekosken kaupungin museotoimeen. Museolla on noin 200 etupäässä maa- ja metsätalouselinkeinoihin liittyvää esinettä ja valokuvaa.

Kansakoulutien varrella on kolme historiallista, eri aikakausia edustavaa kansakoulua sekä uusi alakoulu. Keski-Suomen ensimmäinen kansakoulu aloitti toimintansa vanhassa Jokelan talossa 1867. Nykyinen Jokelan tila sijaitsee Kansakoulutien päässä, kirkon ja työväentalon välissä. Komea Konginkankaan kirkonkylän puukoulu eli ”uusi kansakoulu” valmistui 1936 aivan kirkonmäen kupeeseen. Nykyään siinä toimii kaupungin päiväkotit. Rakennuksen kanssa samalla tontilla sijaitsevat nuorisotalo Vaparina toimiva vanha puukoulu vuodelta 1890 sekä matala tiilinen koulurakennus 1970-luvun alkupuolelta ja 2007 valmistunut moderni ala-aste.

Työväentalon ensimmäinen osa pystytettiin 1907, jolloin Konginkankaalla oli runsaasti työväestöä: Matti Pasasen sahan ja kauppaliikkeen työväkeä, metsätyömiehiä ja torppareita. Työväenyhdistys perustettiin 1906 ja pian sen jälkeen aloitettiin varojen kerääminen oman kokoontumispaikan rakentamiseksi. Talon vanhin osa on Matti Pasaselta ostettu ja paikalle siirretty hirsinen tuparakennus, johon tehtiin laajennusta 50-luvulla. Nykyisestä työväentalosta vanhinta osaa on eteinen ja kanttiini, 50-luvulla rakennettua juhlasali näyttämöineen ja pukuhuoneineen ja 1990-luvun alussa remontoitua ja rakennettua tilaa vahtimestarin asunto omine sisäänkäynteineen. Konginkankaan työväenyhdistys vuokraa taloa tapahtumakäyttöön.

Konginkankaan vanha pappila rakennettiin 1899 kirkonkylän raitin varteen kauemmaksi kirkonkylän keskustasta. Vuosisadanvaihteen nikkarityylisessä pappilassa on suuri avokuisti, jossa on kaksi sisäänkäyntiä. Rakennus on vyöhykkeittäin verhottu vaaka- ja pystylaudoituksilla ja huomiota herättävän koristeelliset ikkunat

Sumiaisten tien risteyksessä oleva entinen Lottala, nykyinen sähköliike on pylväineen hauska rakennus, joskin maalauksen tarpeessa.

Kirkonkylän toiveet ja tarpeet 11.6.2009

Kuntosalille ohjattua toimintaa.

Nuorisolle tänne valmentaja eikä kärrätä nuoria Äänekoskelle (säästää aikaa ja rahaa).

Uimaranta: opaste, saunan ja grillikatoksen korjaaminen.

Vaparin toiminta varmistettava.

Työväentalolle enemmän käyttöä, esim. tansseja entiseen malliin.

Pyyrinlahden kanava: "Kun tehdään niin tehdään kunnollinen." vs. "Tehdään kapea kanava." vs. "Kanavan voi unohtaa, ajatus on karannut käsistä."

Kevyenliikenteen väylät Lintulahteen ja valaistus kirkolta nelostielle asti.

Pidetään huolta, ettei vanhuspalvelua siirretä kokonaan Suolahteen.

13.2. Liimattala - perinteikästä maanviljelysseutua

Liimattalan kylä sijaitsee kirkonkylän kupeessa Nelostien molemmiin puolin. Kylää halkoo itse asiassa kaksi nelostietä, sillä vanha valtatie mukailee Liimattalantienä Pyyrinlahden rantaa ja miltei vieressä kulkee uusi Nelostie.

Toimittaja, kotiseutuneuvos Arne Vuorinen: Liimattala – monen perinteen kylä

. . . Kapean ja kauniin Pyyrinlahden rantamilla on Liimattalan vankka maanviljelys ollut vahvimmillaan, ja viljelyyn liittyy myös muuta kulttuuria. 1500-luvun puolivälissä kirjoihin merkitysssä kantatalossa Liimattalassa isännöi sata vuotta myöhemmin Pekka Markunpoika, aikansa etevimpiä talonpoikia Suomenniemellä, oli nimismiehenä ja edusti kihlakuntaansa valtiopäivillä Tukholmassa. Valtiopäivämies oli myös hänen pojanpoikansa Pekka Kallenpoika Liimatainen.

*Liimattalan talon rinnalla tuli tärkeäksi paikaksi myös Kautto, jonka suvussa nimismiesketju jatkui yhtenäisesti aina 1800-luvun alkupuolelle. Ja Laukaan pohjoispuolella olevan Keski-Suomen käräjiä käytiin niitäkin Pyyrinlahdessa ja lähinnä Kautossa 1660-luvulta aina 1700-luvun loppupuolelle. Piispankäräjiä pidettiin, kesti-kievarin ja postitalon tehtäviä hoidettiin. Pyyrinlahti oli laajan alueen hallintokeskus, tavallaan nykyisen Keski-Suomen "pääkaupunki", ennen Koivistonkylän ja Jyväskylän aikaa. **Keskisuomalainen 29.5.1983***

Liimattalan kylän pellot ovat muinais-Päijänteen pohjaa ja ne ovat harvinaisen avaria ja viljavia ollakseen keskisuomalaisia pelto-aukeita. Ne onkin arvioitu maakunnallisesti arvokkaiksi maisemakohteiksi. Myös kyläläiset katsovat, että maaseutumaisema on kylän vahvuuksia.

Äänekosken kaupungin tilastoissa Liimattala ja Laajaranta lasketaan yhdeksi alueeksi. Yhteinen vakituisten asukkaiden luku on 480 asukasta. Loma-asuntoja tai osa-aikaisessa asumiskäytössä on 148 mökkiä ja taloa.

Liimattala oli ennen Konginkankaan kunnan perustamista osa Saarijärveä, yksi Saarijärven isoista keskuksista. Pyyrinlahdessa sijaitsivat suurimmat maatilat sekä mm. puhelinkeskus, nimismies ja vankila. Nimismiehen myötä hänen talonsa toimi käräjäpaikkana, joka oli tuon ajan paikallishallinnon keskus. Kylä elätti parhaimmillaan neljää kauppaa ja paria kioskia. Isojoessa toimi kolme myllyä, joista esim. Ranta-ahon mylly tuotti 21 taloon sähköä. Raitaniemeen vedettiin jo 1927 ensimmäisiä vesijohtoja ontoksi koverretuista puunrungoista. Myös Kutsetin (Enso-Gutzeit) jälki näkyy, sillä moni rakennus on alunperin rakennettu puuyhtiön väelle. Muun muassa nuorisoseuratoiminta oli Liimattalassa harvinaisen vilkasta. Seura perustettiin 1919 eli vuonna 2009 se täytti 90 vuotta. Nuorisoseurantalo on valitettavasti purettu. (Kyläkävelyn antia 2009)

Liimattalan vanha koulurakennus on viimeinen käsinsahatusta lankusta rakennettu koulu Keski-Suomessa. Siihen käytettiin peltupuita – niitä, joista nälkävuosina oli jo kuorittu pettu talteen leipäjauhoihin sekoitettavaksi. Enimmillään koululla oli noin 120 oppilasta. Mm. Mikko Niskanen ja Simo Hannula ovat käyneet Liimattalan kansakoulua. Opettaja Toivo Parantainen perusti koululle yksityiskokoelmistaan Liimattalan taidekodin, jonka taidekokoelmat siirtyivät kuntaliitoksen jälkeen Äänekosken kaupungin taidemuseolle. Tällä hetkellä entisen koulun yläkerta on kyläläisten käytössä vuoteen 2024 asti ja talo muuten yksityiskotina.

Liimattalassa on leikkikenttä, pallokenttä ja luistinrata. Kytänsalon saarella sillan kupeessa on kaupungin venepaikkoja ja vierasvenepaikka.

Nykyään Liimattalan kylä on seudun hevoskeskittymä. Isoja ammattimaisia hevostiloja on kaksi, lisäksi kylällä toimii kolme hieman pienempää useamman hevosen tallia. Mainettakin kertyy: Heiskasen tallilla asustaa vuoden 2009 ponikuningatar Zilvia. Liimattalassa on myös ravirata, jota pyörittää Ala-Keiteleen hevosystäväinseura. Kylässä on lammasfarmi ja satoja lampaita. Liimattalassa toimii myös maitotila, emolehmätila, sikatila, kaksi viljatilaa, iso kukkiin erikoistunut puutarha, iso luomumarjatila sekä ruokohelpitila. Ja koiraharrastus jyllää - "*Koiria siellä on enemmän kuin lapsia.*" (ja lapsia enemmän kuin muilla Konginkankaan kylillä, kirjoittajan huomautus). Lisäksi Liimattala tunnetaan Hiekkalan tilan Riihikahviosta (rak. 1982) ja maatilamuseosta (1984), jotka ovat nykyään tilauskäytössä. Yritys tarjoaa myös majoitusta ja toimii mm. kesäteatterin esityspaikkana.

Liimattalassa on kylätoimikunta, mutta se ei ole kovin aktiivinen. Kylällä on aktiivinen viemäri-
osuuskunta, joka vetää parhaillaan jätevesiputkia.

Liimattalan hankkeet:

"Lapset pitää saada jotenkin pysymään hengissä koululle asti"

Akuutein ongelma on Liimattalan tie. Liimattalan kylä osallistuu yhteydenpitoon Keski-Suomen tiepiirin suuntaan.

Liikuntapaikkojen kunnostus

Kylän liikuntapaikkojen kunnostus ja ylläpito: ladut, kevyenliikenteenväylät, luistinradan ja pukukopin kunnostus, valaistus. Lasten leikkikentän istutukset ja hoito talkoilla.

Kotimäki - "Liimattalan Koli"

Kotimäki oli ennen suosittu kokoontumispaikka, jossa on ollut jopa tanssilava.

Selvitetään, voiko Kotimäkeä markkinoida näköalapaikkana ja voiko sinne tehdä esim. luontopolun.

13.3. Kalaniemi - toimiva kylä lähellä erämaata

Kalaniemi on luonnonläheinen, perinteinen maalaishäiriö. Sen asukasluku 2008 oli 148 henkilöä ja loma-asuntoja on vuonna 2007 ollut 208. Kalaniemellä on vuonna 2009 yksi maitotila ja kolme viljatilaa. Palvelukoti Kalaniemi Oy aivan kylän keskustassa antaa eloa kylälle. Sen kehitysvammaisten tukikoti rauhallisessa ympäristössä sopii monelle: *"Paras paikka missä olen asunut, en muuta koskaan pois!"* (asukkaan kommentti).

Kalaniemessä on vesi-, muttei viemärijohtoja.

Kalaniemen koulu kylän keskuksessa rakennettiin 1915 tyyppiirustuksista. Tontti oli lahjoitus Tampereen Pellava- ja Rautateollisuus Oy:n Inkeröisten tehtaalta. Rakennuspuut tulivat Räihän kruununpuistosta. Rakennuksessa on jugendtyylistä kertovia yksityiskohtia listoituksissa, ikkunoissa ja koristeaiheissa. Vanha koulurakennus toimii nykyään kyläläisten kunnostamana kokoontumis- ja harrastustilana, jossa ovat mm. kylän naisten kangaspuut. Vuonna 1953 koulutontille valmistui uusi sementtitiilinen koulu- ja asuntolarakennus. Koulutoimintaa kylällä ei enää ole, vaan lapset käyvät koulua kirkonkylällä ja Äänekosken keskustassa.

Rinteen ja Niskalan pientilat ovat osa kylän keskustan tunnelmaa. Niskalan talo on lähempänä tietä. Sen pihapiiriin kuuluvat pieni asuinrakennus, ristikkokaiteellinen aitta- ja piharakennus sekä pihasauna. Rinteen suorakaiteen muotoisessa pihapiirissä ovat huoneen ja keittiön asuinrakennus, pieni aitta, navetta- ja liiterirakennus sekä sauna 1930-luvulta. Pih-

piirit edustavat pientilallisten asuinympäristöä 1900-luvun alkupuolelta. Kokonaisuus koului-
neen kuuluu ympäristökeskuksen arvioimiin paikallisesti arvokkaisiin rakennusympäristöihin.

Kalaniemen ongelmia ovat Keiteleen rannassa sijaitsevat uimaranta ja veneranta. Ne ovat melko kaukana kylän keskustasta, mutta kyläläiset ovat viitoittaneet tien uimarannalle niin, että kesävieraskin perille päätyy. Uimarannan parkkipaikka on venerannan luona. Veneranta on aivan liian matala, minkä vuoksi se käytännössä soveltuu vain soutuveneille. Sen sijaan uimaranta on liian syvä pienille lapsille ja sinne menevä polku on mahdoton huonojalkaisille tai esimerkiksi äideille lastenvaunujen kanssa. Muutama kyläläinen ehdottikin, että rantojen käyttötarkoitus pitää vaihtaa. Uimarannan laiturin pidennystä on myös kaivattu. Ranta on siisti ja siellä on asianmukainen ulkokäymälä ja tiedotteet uimareille. Uimarannalla sijainnut laavu on palanut/poltettu. Kyläläiset toivovat tilalle uutta. Uimarannan ja venerannan välissä on hieno vanha yksitysomistuksessa oleva venekoppeli, joka voisi olla kylän nähtävyyksiä.

Kalaniemen luonto on sen vahvuuksia. Mm. tavattoman kaunis Hakojohti sopii melontaan. Met-
sissä kulkee polkuja ja metsäteitä, joita kyläläiset käyttävät lenkkipolkuina ja pyöräilyreitteinä. Oikeat erämaatkin ovat lähellä: sydänmaalta kylän läheltä oli juuri kyläkävelyn alla löydetty karhun tappama vasa, ja karhun jälkiä on näkynyt kylällä. Keväällä karhu oli penkonut roska-
astiaa uimarannan risteyksessä.

Kalaniemellä on toimiva kylätoimikunta. Toisaalta yhteisten asioiden hoitoon ei aina tahdo löytyä innostusta. Mutta kun tarvetta on, *"talkootyötä löytyy - vaan rahaa ei!"*

Kalaniemen hankkeet

Uimarannan kunnostus

- kyläyhdistys osallistuu yhteishakkeeseen virkistysalueiden rakentamiseksi ja parantamiseksi.

Venevalkaman rakentaminen

Kylätalon käytön kehittäminen

13.4. Räihä – "Gallen-Kallelan maisemia"

Räihän kylä on rauhallinen, kaunis kylä, jota edustaa aikanaan hyvin aktiivisesti toiminut Räihän Kyläyhdistys ry. Räihän asukasluku 2008 on 134 henkilöä. Eräs kyläläinen totesikin ”Räihä ei ole kylä vaan postipiiri”. Vuonna 2007 Räihän alueella oli 113 loma-asuntoa. Kylällä asuu muutamia lapsiperheitä (vuonna 2007 yht. 33 alle 19-vuotiasta asukasta). Koulukyydit pelaavat hyvin, mutta lapsille suunnattua harrastus- tai muuta tarjontaa on vain kirkonkylällä, jonne on matkaa noin 5 km vilkasta nelostietä pitkin. Vanhusten palvelukyyti toimii hyvin. Räihässä on viemäri- ja vesijohdot.

Kyläläisten harrastukset ovat pääasiassa luontoharrastuksia. Entisellä kyläkoululla ovat kyläläisten yhteiset harrastus- ja kokoontumistilat, monenlaista kyläyhdistyksen omaisuutta ja mm. seitsemät kangaspuut. Äänekosken kaupunki myi koulun uudemmassa rakennuksessa toimineelle vuokralaiselle. Kaupunki ei tarjonnut koulua kyläyhdistykselle. Monet huomasivat koulun olleen kaupan vasta kun kaupat oli jo tehty.

Puukoulun tilat ovat käytettävissä nykyisellä sopimuksella vuoteen 2012 asti. Koska niihin ei tule vettä eikä sähköä, ne ovat käytännössä käyttökelvottomat. Tilanteesta neuvotellaan. Yhteisten kokoontumis- ja toimintatilojen myyminen on ollut kyläläisille shokki. Tilanne vaikuttaa kyläyhdistyksen toimintaan niin paljon, että näin vuoden lopun tilanteen ja tunnelmien mukaan koko yhdistyksen toiminta uhkaa loppua. Kyläläisten motivaatio tuntuu kadonneen.

Räihässä on ollut kyläavustaja työllistämisvaroin noin viisi vuotta. Paperiasiat on hoitanut Maritta Salmi. Ensi alkuun paperisota otti koville, mutta kokemus on auttanut. Nyt suurempi ongelma on löytää ehdot täyttävä työntekijä. Kyläavustajan palvelut ovat olleet hyvin kysytyjä. Hän tekee pääasiassa vanhuksille siivousta, kauppa-asioita, pihatöitä ym. – myös ihan vain

tarkistuskäyntejä, että kaikki on kunnossa. Räihänkyläläiset maksavat 20 e/päivä eli 6 h ja muut 25 e/6 h. Tämän hetkinen työsopimus työntekijän kanssa kestää huhtikuun puoliväliin, jolloin olisi tarvetta uudelle pitkäaikaistyöttömälle!

Räihän suurimpia yrityksiä on Räihän Mansikka Oy, joka on Keski-Suomen suurin mansikanviljelijätila. Luulahden Lukko -vaaput ovat tunnettuja Suomessa ja niitä viedään mm. Norjaan, Ruotsiin, Venäjälle, Ranskaan ja Japaniin. Lisäksi kylällä on lypsylehmätila, emolehmätila, ruokohelpitila ja "maisemanhoidon" erikoistila, mökkitalokari, puuveneentekijä, Neste Lintulahti ja SFC Lintulahti.

Lintulahtea kyläläiset pitävät käyntikorttinaan ja toivoisivat, että sitä kehitettäisiin. Myös nelostien remonttia, joka toisi alikulun ja kevyenliikenteen väylän, odotetaan.

Räihän kyläkokous 27.8.2009

Tärkein kohde on Lintulahti – kylän käyntikortti

Lintulahden Neste on kehittynyt paljon ja sen asiakkaat ovat lisääntyneet. Siellä sijaitsee myös Äänekosken infokartta pohjoisesta tulijoille.

1. Lintulahden laivalaituri/vierassatama
 - liitetään sataman edistäminen yhteiseen virkistysaluehankkeeseen
2. Nesteen puolella olevien lampien täyttäminen - autetaan yrittäjää
3. Neste Lintulahteen postilaatikko

Muita toimenpiteitä

Masonmäeltä kirkonkylälle kevyen liikenteen väylä

Kevyen liikenteen väylä vanhan raitin varteen Kalaniemelle asti yhteistyöllä

Vanha puukoulu

- kangaspuut ja kylätoimikunnan tavarat ovat koululla vuoteen 2012 asti, muttei lämpöä tai vettä eli tilat eivät ole käyttökunnossa; neuvotellaan tilojen käytöstä ja remontista

Siivoustalkoot

- porukalla Konginkankaan jokainen kylä kuntoon: Räihässä järvi vilahtamaan pusikon takaa, autonromut ym. pois, jättipalsamin hävitys Masontien varrelta

Kuntopolku Masolle – vaikka vain 1 km

- talveksi hiihtolatu ja kesäksi turvallinen lenkkipolku; hiihtokoulullekin olisi vetäjä
- hyvä pohja takaisi ladun huonompanakin lumitalvena; Kuivakankaan maalle?;
- Makeallemäelle voisi kehittää myös polun ja taukopaikan
- osaksi yhteishanketta

Uimaranta

- käyttäjinä myös karavaanarit ja kalaniemeläiset
- pukukopit surkeassa kunnossa, eväitä varten tarvittaisiin kunnan pöytäryhmä
- osaksi yhteishanketta

Tontit

- ei kaavoitettuja rakennuspaikkoja, mutta yksityisiä tontinmyyjiä olisi
- viemäri ja vesijohto menisivät aivan tontin vieressä Kalaniemen koululle asti
- > kartoitetaan kylän myytävänä olevat tontit Konginkankaan tonttipörssiin nettisivuille

Kotisivut

- nopea laajakaistayhteys olisi tarpeen, vaikka langaton toimiikin jollain lailla: "Tietokonetouhu on täällä nii hiasta että voi herrajestas!" -> tilanne korjaantunee kunhan Laajakaista kaikille –hanke etenee Äänekoskella
- laitetaan perussivu, jota ei tarvitse päivittää usein

13.5. Laajaranta - "Suomen kaunein paikka"

Kerrotaan, että kun J.L.Runeberg ajeli ensi kertaa pitäjän rajalle Laajarantaan, hän otti hatun päästään ja huokaisi: "Ahh, Suomen kaunein paikka". (Runoilija liikkui seudulla ollessaan Saarijärvellä kotiopettajana 1820-luvulla.)

Laajarannan kylä on vain noin 13 kilometrin päässä Äänekosken keskustasta. Yhdessä Liimattalan kanssa se on ainoa kasvava kyläkunta vanhan Konginkankaan alueella ja kylä, jossa on paljon nuoria lapsiperheitä. Vuonna 2008 kyläkunnassa oli hieman alle 50 taloutta ja loma-asuntoja satakunta.

Laajarannassa toimii yksi emolehmätila ja kaksi muutaman hevosen hevostilaa. Entinen kyläkoulu on nyt yhdistetty valjas- ja nahkatyöverstas Laajavaljas ja taidenäyttelytila Laajan Galleria. Laajaniemen leirikeskus on Äänekosken seurakunnan omistama toimiva leirikeskus, jossa on toisinaan pidetty myös kylän kokoontumisia ja tapahtumia.

Laajarannan kylätoimikunta on elänyt hiljaiseloa jo muutaman vuoden. Kylätoimikunta toimi aktiivisesti 1990-luvulla. Mm. uimaranta rakennettiin talkoilla 1997 ja siellä pidettiin paljon yhteisiä tapahtumia.

Viimeiset kolme vuotta kylätoiminta on ollut lamassa. Sen vuoksi kylätoimikunta ja kyläsuunnitelmahanke järjestivät elokuussa 2009 kyläkokouksen, jossa puitiin kylätoiminnan kohtaloa. Kokouksessa kylätoimikunta pantiin pakettiin. Sen aktiivisempi kausi odottaa mm. lasten kasvamista kouluikään. Siihen asti kylätoimikunnan varat on "varastoitu" korvamerkittynä Konginkankaan kyläyhdistys ry:n kirjanpitoon odottamaan tulevaa tarvetta. Huolimatta varsinaisen kylätoimikunnan väliaikaisesta hautaamisesta Laajarannan kyläsuunnitelma-kokous päätti, että kylällä toteutetaan talvella talkoilla koko kylän laskaistapahtuma.

Kylän uimaranta on nykyään Äänekosken kaupungin ylläpitämä julkinen ranta, joka on varustettu kauniilla maisemalla ja grillipaikalla. Laituri on poistettu huonokuntoisena ja kaupunki varannut rahat tarvikkeisiin vuoden 2009 budjettiin, mutta talkoita ei kylällä saatu syntymään. Rannan parkkipaikasta on piirustukset, mutta toteutus puuttuu. Lisäksi rannalta puuttuu viitoitus.

Kylällä on uusia taloja mm. Palorannantiellä ja Pahalammenttiellä. Kylän suurin ongelma on Liimattalantie, joka on vanhaa nelostietä. Tie on kapea, osin huonokuntoinen ja vaarallinen kevyelle liikenteelle.

Vesi- ja viemäritilanne on hyvä: Mämmen vesiosuuskunta ulottuu jo pitkälle Laajarantaan Pahalammen tielle asti ja Liimattalan puolelta ollaan tulossa vastaan. Vesi- ja viemäriverkosto lisäävät tontin/talon arvoa ja vastaavat pian voimaan astuviin jätevesimääräyksiin. Ongelmana ovat järvenrannan kesäasukkaat, joiden kannattaisi liittyä järjestelmään; pumppua varten tarvittaisiin kuitenkin vähintään kymmenen talouden yhteenliittymiä

Laajarantalaiset suuntaavat luonnostaan Äänekoskelle: siellä on omalääkäri ja monen kyläläisen työpaikka. Alakouluikäiset lapset kulkevat Mämmen koululle, yläkoululaiset Äänekoskelle. Yhteistyö Konginkankaan ja Liimattalan lisäksi myös mämmenkyläläisten kanssa on luonteva vaihtoehto.

Laajarannan "kriisikokous" 19.8.2009

Onko Laajaranta kylä vai Äänekosken lähiö?

- On kylä, kylällä on oma identiteetti.

Onko Laajarannassa jatkossa kylätoimintaa?

- Kevyellä mallilla ja yhteistyössä Konginkankaan ja Mämmen kyläyhdistysten kanssa. Tulossa laskiaistapahtuma.

Onko Laajarannassa kylätoimikunta?

- Jäissä toistaiseksi. Kylätoimikunnan varat korvamerkitään Konginkankaan kyläyhdistys ry:n kirjanpitoon odottamaan toiminnan aktivoitumista.

Onko Laajarannalla edustajaa Konginkankaan kyläyhdistyksessä?

- Valittiin Eeva-Liisa Sorainen.

Onko Laajaranta mukana Konginkankaan kyläsuunnitelmassa?

- On.

Tekeekö Laajaranta kotisivun?

- Tekee kylän esittelysivun www.konginkangas.fi -sivuille. Mämmenkylällä on uudet kotisivut www.mammenkyla.fi, jolta voidaan linkittää Laajaranta www.konginkangas.fi sivuilla ja toisinpäin. Tapahtumista voidaan tiedottaa ristiin. Mämmen kylälehti Läpykkään saa laittaa juttuja myös Laajarannan puolelta.

Tiedottaminen?

- Koska kylätoimikuntaa ei ole, kyläläisiä koskevat tiedotteet laitetaan Laajavaljaan (entisen kyläkoulun) ilmoitustaululle Liimattalantien varteen.

Tärkeää kyläsuunnitelmassa:

- Päätettiin sisällyttää **Liimattalan tie** kyläsuunnitelmaan ja aloittaa Keski-Suomen tiepiiriin vaikuttaminen asian parantamiseksi.

13.6. Riihilahti - "koko Riihilahti yrittää"

Riihilahti on Keitelelle pistävään kauniiseen niemeen muodostunut kylä. Se sijaitsee Konginkankaan koillisosassa kirkonkylästä Sumiaisten suuntaan. Viime vuosikymmenten aikana Riihilahti on muuttunut maatalouskylästä vapaa-ajanviettoalueeksi: kylällä on 14 vakituisesti asuttua taloa, mutta noin 140 vapaa-ajan asuntoa ja mökkiä!

Riihilahden rannat ovat tiiviisti rakennettuja, joten tilaa uudelle rakentamiselle ei juuri ole. Kaavoituskin rajoittaa rantarakentamista.

Vanhoja tiloja ovat Riihilahti ja siitä 1930-luvulla lohkottu Riihimäki ja niemessä Lepola. Riihilahden talon entisistä torpista Muokkalasta, Hiekkalasta, Rasinmäestä, Oravaniemestä ja Raiviosta tuli itsenäisiä maanviljelystiloja. Raivio jakaantui myöhemmin Viipiläksi ja Lypsyläksi. Katvela, Kivelä ja Hietaranta ovat nyt vapaa-ajan asuntoja. Paluumuuttajien ja uusien pysyvien asukkaiden myötä talojen lukumäärä on lisääntynyt kahdeksalla.

Riihilahden lakkautetussa kansakoulussa toimii perhekotiyritys. Suuren loma-asuntojen tiheyden vuoksi Riihilahdessa olisi tilaus mökkitalkkariyrittäjälle.

Riihilahden kylään liittyy myös suuri litsalon saari. Saarella on yksi vakituisesti asuttu talous eli kaksi vakituista asukasta. litsalon tien varrella ja saareissa on noin 70 vapaa-ajan asuntoa. Aikoinaan litsalon saarella oli neljä toimivaa maatilaa, mutta maanviljelystä ei enää ole. litsalon omistajat ovat tehneet työtä vanhan perinteen säilyttämiseksi. Tilan pihapiirissä on myös erillinen museorakennus, mutta se ei ole avoinna yleisölle.

Kylätiet

Riihilahdentie erkane Konginkangas-Sumiainen tiestä (mt 637) noin viisi kilometriä Konginkankaan kirkolta. Riihilahden yksityistie on lähes viisi kilometriä pitkä. Riihilahden pohjukasta siitä erkane litsalon yksityistie. Tie on peruskorjattu kahdessa osassa, ensin maantieltä litsalontiehen saakka v. 2005 ja siitä niemeen v. 2007. Kyläläisen kommenttien mukaan *"ihan hyvä tie kunhan ei oo turhan kiire"*.

litsalon tiekunnassa on noin 70 osakasta. Tiestä on puolet mantereella ja toinen puoli litsalon saarella. Myös saarelle johtava pengersilta kuuluu tiehen. Kaikki tieltä kääntyvät haarat sen sijaan ovat erillisiä yksityistieitä. Tiekuunnan osakkaat ovat myös Riihilahden tiekuunnan osakkaita ja maksavat siten tiemaksuja kahdelle tiekunnalle.

Asutuksen lisääntyminen on tuonut Riihilahdelle uusia pienempimuotoisia yksityistieitä, joilla on omat hoitokuntansa.

Kyläyhdistys

Vuonna 2008 perustettu ja erittäin aktiivisesti aloittanut Riihilahden kyläyhdistys ry on järjestänyt vuoden 2009 aikana lukuisia tapahtumia aina pilkkikilpailuista elokuiseen kulttuuritapahtumaan. Kesällä 2009 kokeiltiin jopa suoramyntikahviota kirkonkylän Kestibaarissa. Monet vapaa-ajan asukkaat ovat innostuneet kyläyhdistyksen toiminnasta, mikä näkyy vahvasti varsinkin kesäisin.

Vuoden 2009 Keski-Suomen kylä -kilpailussa Riihilahti kisasi loppukilpailussa Kivijärven Saunakylän ja Jyväskylän Nyrölänn rinnalla. Vuoden kilpailuteemoja olivat sisukkuus, omaehtoisuus ja innovatiivisuus ja tilaa annettiin nimenomaan pienille kylille.

Riihilahti 22.10.2009: toteutettavat hankkeet

1. Kylätalo 2010 (-2011)

Kyläyhdistyksen tulevaisuuden tavoitteena on kylätalon kunnostaminen Lepolan talon läheisyydessä sijaitsevaan vanhaan riihirakennukseen. Vanha riihi remontoitetaan talkootyönä kylän yhteiseksi tapahtumapaikaksi. Kyläyhdistys on saanut lahjoituksena mm. puutavaraa,

mutta tarvitsee myös ostotavaraa ja ammattityövoimaa. Ensimmäisessä vaiheessa rihi remontoidaan kesäkäyttöön. Näin myös käyttökulut pysyvät kohtuullisina. Kylätalon käytännön rakentamisesta vastaa Olavi Salminen. Rakentamiseen mietitään Leader-rahoitusta.

2. Kyläpolku (2012)

Kylältä puuttuu kunnollinen ulkoilupolku, joka talvisin voisi toimia myös hiihtoladun pohjana. Kylätalon rankimman rakentamisen jälkeen suunnitellaan ja rakennetaan Riihilahden kyläpolku/hiihtolatu. Polku halutaan kulkeväksi mahdollisuuksien mukaan kaikkien talojen tuntumaan, joten sen pituudeksi arvioidaan noin neljä kilometriä. Polun tulisi kiivetä kylän korkeimmalle kohdalle upeiden näköalojen vuoksi, mutta talveksi tarvittaneen vaihtoehtoinen hiihtoreitti loivemmalla profiililla.

Riihilahti on valmis osallistumaan yhteiseen Konginkankaan virkistysaluehankkeeseen.

3. Vesiosuuskunta (pitkän tähtäimen hanke)

Riihilahden kyläyhdistys ry pitää vesiosuuskunta-asiaa vireillä ja selvittää sen mahdollisuuksia. Soskon alueen putkisto on mitoitettu niin, että riihilahtelaisetkin voisivat sitä kautta saada vetensä.

4. Riihilahti on mukana langaton laajakaista -hankkeessa sekä Vihreä väylä -hankkeessa.

14. Yhteistyö ja tiedottaminen

Konginkangas on ollut hiljaa itsestään pitkään. Yhteistyön rakentajaksi synnytetty Konginkankaan kyläyhdistys ry on ollut toimiva kanava, jonka toiminnassa eri kyläkunnat ovat kohdanneet.

Konginkankaan sisällä on tiedonkulkuongelmia. Niiden ratkaisuksi on ehdotettu mm.

- ilmoitustaulujen käytön parantamista, uusia strategisesti sijoitettuja ilmoitustauluja (osittain toteutettu)
- kotisivuja (tehty, kehittäminen jatkuu)
- yhteistä kalenteria päällekkäisten tapahtumien välttämiseksi (kokeiltu kirjastolla, ei toiminut, sisällytetty kotisivuihin)
- sähköpostitiedotteita, sähköpostilistaa synnytetty hankkeen aikana
- järjestelmällisempää paikallislehtien ja netin tapahtumapalstojen käyttöä
- vuosittaista Konginkangas-liitettä paikallislehteen
- aktiivisempaa lehdistötiedotteiden lähettämistä ja nettitiedottamista Konginkankaan tapahtumista.

Konginkankaan markkinointia on myös kaivattu. Vaakunan käyttö symbolina, kotisivut, positiiviset uutiset kylästä mediassa ja suunnitellut infotaulut ovat kaikki osa seudun markkinointia. Lintulahdelle on kesällä 2009 tullut komea Äänekosken infotaulu, jossa myös Konginkangas näkyy hyvin. Vastaavan sijoittamisesta myös Konginkankaan kirkonkylälle on ollut kaupungin kanssa puhetta.

Äänekosken kaupungin alue on kuntaliitosten jälkeen iso. Entisiä itsenäisiä kuntia on mukana nyt Konginkankaan lisäksi Sumiainen ja Suolahti (ja jo paljon aikaisemmin liitetty Äänekosken maalaiskunta). Tulevaisuudessa Äänekosken kaupungin kannattaa harkita kyläasiamiehen tai vastaavan palkkaamista. Kyläasiamies toimisi kaikille kyläyhdistyksille yhdyshenkilönä kau-

pungin virkamiehiin päin, seuraisi mitä kylillä tapahtuu, järjestäisi maaseutualueille tarpeellisia tiedotus-, koulutus- ym. tilaisuuksia sekä toimisi hankkeistajana.

Kaupunki voi delegoida kyläyhdistyksille vastuuta ja resursseja, jos kyläyhdistykset haluavat vastuuta kantaa. Konginkankaalla ollaan ottamassa kylän kehittämisen ohjaksia omiin käsiin, missä tarvitaan myös kaupungin yhteistyötä.

15. SWOT-analyysi

SWOT-analyysi on työväline, josta on tullut osa miltei jokaista kyläsuunnitelmaa. Analyysin ideana on tuoda lyhyesti esille olennaiset näkemykset nykytilasta ja tulevaisuudesta. SWOT-analyysiä lukiessa on kuitenkin hyvä muistaa, että jotkin asiat voidaan eri näkökulmista nähdä sekä hyvinä että huonoina asioina.

Konginkankaan kyläsuunnitelman SWOT:n ainekset ovat kertyneet ensimmäisen kyläkiekkokierroksen perusteella kesällä 2009, minkä jälkeen Outi Raatikainen analysoi kyläkokoukset ja laati yhteenvedon SWOT:n. Se siis kertoo kyläläisten näkemyksiä oman alueensa positiivisista ja negatiivisista piirteistä. Analyysiä on täydennetty prosessin lopussa loppuvuodesta 2009.

Vahvuudet nykytilanteessa (Strengths)

Monimuotoinen, puhdas ja kaunis luonto: metsät, Keitele-järvi.

Asumisen ja olemisen turvallisuus ja rauhallisuus.

Hyvä logistinen sijainti keskellä Suomea nelostien varrella, Nelostien tarjoama nopea maantieteyhteys sekä etelään että pohjoiseen.

Sijainti lähellä Äänekoskea ja Viitasaarta (sekä Jyväskylää) - palvelut, työpaikat.

Hyvät peruspalvelut omalla kirkonkylällä (sekä yksityiset että julkiset).

Ohjeellinen kaava antaa joustavuutta.

Hyvä jätehuolto, useimmilla kylillä myös vesi- ja viemäriverkko.

Runsas kesäasutus.

Osaamista sekä konginkankaalaisilla että kesäasukkailla.

Yhteistyö alueen kylien välillä mm. Konginkankaan kyläyhdistyksen kautta.

Veneilijän palvelut: Konginkankaan vierassatama, syväys riittävä (1,80 m), uusi merikartta.

Rikas historia. Arvokkaat kulttuuriperintö- ja maisemakohteet.

Kirkonkylällä runsaasti kokoontumistilaa.

Kirkko avoinna matkailijoille koko kesän.

Toimivat, olemassa olevat yritykset.

Kömin kesäteatteri.

– Miten vahvuuksia voidaan kehittää edelleen?

Heikkoudet nykytilanteessa (Weaknesses)

Heikko väestöpohja oman palvelutarjonnan kasvattamiseen.

Väestön ikääntyminen.

Työpaikkojen puute kylillä.

Kevyen liikenteen väylien puute, Nelostien vaarallisuus kevyelle liikenteelle.

Paikallisen joukkoliikenteen vähäisyys varsinkin koulun loma-aikoina.

Palveluiden huono saatavuus autottomille.

Maanteiden ja kyläteiden heikko kunto syrjäkylillä.

Maatalouden hiipuminen, jatkajien puute.
 Nihkeä suhtautuminen yrittäjyyteen.
 Konginkankaalaisten vähäinen osuus Äänekosken luottamuselimissä.
 Yhteistyön ja talkoohengen puute.
 Harrastusmahdollisuuksien yksipuolisuus ja vähäisyys, vetäjien puute.
 Tiedonkulun puutteet, laajakaistayhteyksien puutteet, osin jopa huono gsm-kuuluvuus.
 Pyyrinlahden rehevöityminen.

– Miten heikkouksia voidaan poistaa?

Mahdollisuudet tulevaisuudessa (Opportunities)

Nelostien mahdollisuudet ohikulkijoiden pysäyttämiseen.
 Aktiivinen kylä luo positiivista kyläkuva (mm. kotisivut, nähtävyyksien ja kulttuurin esilletuominen).
 Konginkankaalaisten yhteistyö luo uutta toimintaa ja mahdollistaa hankkeet.
 Uudet yhteistyön tavat, esim. keskustelufoorumi nettisivuilla.
 Konginkankaan tonttimahdollisuuksien markkinoiminen, yksityisten tonttien etsintä.
 Kyläpalveluyrittäjyys, siivousrinki, kylätalkkari; julkisen, yksityisen ja vapaaehtoistoiminnan yhteistyö palvelujen tuottamisessa.
 Mökkiläisten suuri määrä: mökkiläiset mukaan kylien toimintaan, palvelujen myyminen mökkiläisille.
 Loma-asuntojen muuttaminen vakituiseen käyttöön.
 Vihreä väylä –yhteistyö.
 Kesämatkailun mahdollisuudet (Vihreä väylä, B&B, pihaleirintä/leirintäalue, mökkivuokraus).
 Ulkoilumahdollisuuksien paraneminen (luontopolut, laavut ym.).
 Paljon kokoontumistilaa erilaista toimintaa varten.
 Valokuituyhteys syrjäkylille mahdollistaa mm. etätöiden (Laajakaista kaikille –hanke).
 Oman kylän kauppapalvelujen säilyminen on kyläläisistä kiinni
 Kanava Pyyrinlahden ja Rähänselän välillä.
 Bioenergiantuotannon (biotalouden) mahdollisuudet.
 Uusia retki- ja matkailukohteita, kuten Kotimäki.

– Kuinka mahdollisuuksia voidaan hyödyntää? Mahdollisuuksista on rakennettu hankeideat kyläsuunnitelmaan.

Uhat tulevaisuudessa (Threats)

Asukaskadon jatkuminen, mistä seuraa palvelujen lakkauttaminen ja kylätoiminnan hiipuminen.
 Laman jatkuminen ja kuntatalouden supistuminen, josta seuraa palvelujen karsinta.
 Vahvojen liikekeskusten (JKL, Äki) vaikutukset Konginkankaan yrityksiin.
 Maatalouspolitiikan muutokset -> rajut muutokset maataloudessa, maanviljelijöiden sukupuutto.
 Puhtaan luonnon tärveltyminen.
 Polttoaineiden ja julkisen liikenteen kallistuminen.
 Kulttuurihistoriallisten rakennusten rapistuminen, kyläraittien pusikoituminen.
 Yhteisten virkistysalueiden turmelu ja rapistuminen.
 Hankkeisiin ei löydy tarvittavaa omaa pääomaa ja talkootyötä.
 Yhteishengen ja yhteistyön katoaminen, jos tarpeellisia hankkeita ei saada toteutettua.

– Miten uhkia voidaan torjua?

SWOT-anaalysiä käytetään kyläsuunnitelmassa mm. hankeideoiden valintaan. Lisäksi se onnistuessaan antaa pikasilmäyksellä kuvan kohteestaan.

16. Suunnitellut toimenpiteet

Kyläsuunnitelman tekeminen alkoi paitsi laajalla tiedottamisella, myös kaikkien kylien läpikäymisellä. Alkukesän kyläkokouksissa käytiin läpi kylän tilannetta. Asiaa auttoi, että kyläsuunnitelman kirjoittaja ei tiennyt mitään ennestään – kaikki oli selitettävä kunnolla.

Hankeajatuksia – tai hankkeisiin mahdollisesti johtavia ideoita – kertyi kyläkokouksista ja myöhemmin pidetyistä kyläkokouksista ja erilaisista teematapaamisista pitkä liuta. Suurin osa niistä löytyy konginkangas.fi –sivuilta tämän kyläsuunnitelman liitteenä olevasta "Konginkankaan toiveiden tynnyristä". Ideoita ja ajatuksia kertyi sivukaupalla, ja aivan varmasti joku on unohtunut listalta poiskin!

Niinpä mahdottomasta ideoiden määrästä oli pystyttävä valitsemaan ne, joita lähdetään toteuttamaan. Ensimmäinen periaate oli selvä: jos idea koski vain yhtä kylää, sen toteuttaminen on ao. kylän oma asia. Nämä kylien omat hankkeet on kerrottu kunkin kylän kyläkuvauksen yhteydessä.

Tässä luvussa olevat hankkeet koskettavat joko koko Konginkankaan aluetta tai joka tapauksessa useampia kyliä.

Lisäksi hankkeita nousi esiin niiden kiireellisyyden ja tilanteen kriittisyyden vuoksi. Mm. Liimatantie ja kevyenliikenteen väylät ovat kiireellisiä turvallisuuden vuoksi.

Kolmanneksi Konginkankaan kyläyhdistyksen oli mietittävä, mihin rahkeet oikeasti riittävät. Resurssit ovat rajalliset sekä ajan, rahan että ihmisten suhteen. Osa asioista on niin isoja, ettei niihin voi kylätasolla vaikuttaa, ja osaan omat resurssit eivät toistaiseksi kerta kaikkiaan vain riitä.

Hankesuunnitelmat ovat kuitenkin vain hankesuunnitelmia. Ne voivat muuttua tarkemmassa suunnittelussa ja toteutusvaiheessa. Lisäksi on muistettava, että nämä hankkeet koskevat kaikkia konginkankaalaisia. Jos tarpeellisiin talkoisiin ei löydy ketään, hankkeet eivät toteudu. Leader-hankkeissa talkootyö on selvää rahaa, ja sillä voidaan kuitata hankkeen omarahoitusosuutta.

16.1. Vihreän väylän kehittämishanke - yhteistyöhanke

Vihreällä väylällä tarkoitetaan Konginkankaan, Sumiaisten ja Laukaan yhdistävää maantietä 637. Konginkankaan kyläyhdistys on sitoutunut edistämään hanketta.

Hankkeen tarkoituksen on matkailullisen Vihreän väylän luominen jo tehtyjen selvitysten pohjalta. Hanke on tarkoitettu toteuttamaan yhteistyössä Konginkankaan, Sumiaisten, Konneveden ja Laukaan kesken niin, että ainakin Ääneseudun puolella hankehakijana ja –hallinnoijana toimisi Ääneseudun Kehtiy Oy.

Hankeajatuksia on kerrytetty vuonna 2009 toteutuneen Vihreän väylän seutubrändäyshankkeen aikana, jossa eri kylien edustajat ovat kohdanneet ja pohtineet Vihreää väylää. Kongin-

kankaalla halutaan olla mukana tulevassa kehittämishankkeessa, sillä Vihreän väylän pohjoispään portti sijaitsee Lintulahdella.

Seutubrändäys- ja markkinointisuunnitelmahankkeen viimeisen kokoontumisen yhteydessä 10.12.2009 päätettiin perustaa Vihreä väylä –toimikunta, johon valitaan kaksi edustajaa ja näille varahenkilöt sekä Konginkankaalta, Sumiaisista että Laukaasta. Toimikunnan tehtäviin kuuluu rakentaa tulevalle kehittämishankkeelle sisältö .

Hankkeen todennäköiset päämäärät: Vihreän väylän ulkonäön parantaminen, mm. järvinäkymien avaaminen (pusikoiden raivaus). Konginkankaan ja Sumiaisten kirkonkylien matkailullisen informaation lisääminen. Vihreän väylän yrittäjien ja yhdistysten yhteistyön tiivistäminen ja työnjaon luominen. Best practices -opintomatkat vastaaville reiteille Suomessa ja osallistuminen alan messuille. Vihreä väylä -organisaation luominen. Uusien alueille sopivien matkailijoita palvelevien yritysten kannustaminen (mm. B&B, pihaleirintä, matkailuautojen parkit, uudet vuokramökit). Tien yleismarkkinointi, mm. nettisivut.

Jatkohankkeeksi ja/tai rinnakkaishankkeeksi suunnitellaan investointihanketta ja mahdollisesti yrityshankkeita, joiden kautta voidaan teetättää esitteet ja opasteet, parantaa yritysten imagonmukaisuutta, luoda uusia yrityksiä ja palveluita jne.

Yhteistyökumppanit: Konginkankaan kyläyhdistys ry (edustaen Konginkankaan kaikkia kyliä), muut Vihreän väylän varren kyläyhdistykset, Vihreän väylän yritykset, Ääneseudun Kehitys Oy, Äänekosken kaupunki ja mahdollisesti Konnevesi. Laukaan (josta hankkeeseen kuuluisivat ainakin Äijälä ja Kuusaa) lähtevät mukaan hankkeeseen, on perustettava vastaava rinnakkaishanke Jyväsräihin kautta.

Toteutus: 2010-2012, investointihanke mahdollisesti 2011-2013

Hankkeen hallinnoija: Ääneseudun kehitys Oy

Rahoitus: Leader (Viisari ry ja mahdollisesti Jyväsräihä ry)

16.2. Kevyenliikenteenväylät

Konginkankaalla tarvitaan ehdottomasti kevyenliikenteen väylät kirkonkylältä sekä Lintulahden (ja mielellään Kalaniemeen asti) että Laajarantaan. Tie, joka toimi entisaikaan, ei nykyisten automäärien ja ylinopeuksien aikana enää riitä. Hankkeen perustelut löytyvät kyläsuunnitelman kappaleesta 8: Liikenneyhteydet.

Kirkonkylänä eteläiseen liittymään on suunnitelma jo olemassa, se on vain toteuttamatta. Muille reiteille on saatava suunnitelmat, neuvoteltava maanomistajien kanssa, raivattava puustoa ja rakennettava väylä. Liimattalantiellä väyläksi riittäisi hyvin pohjustettu, pyöräilykelppoinen soraväylä, joka mielellään saisi olla myös ratsukonkestävä. Keski-Suomen tiepiriillä on kokemusta eri tyyppisten kevyenliikenteenväylien rakentamisesta. Se on myös tehnyt yhteistyötä kylien kanssa jo aiemmin.

Lintulahden osalta tien suunnittelu ja toteuttaminen liittyy Nelostien parannussuunnitelmiin. Kyläläisten toiveena on, että perusparannuksen yhteydessä tehtäisiin turvalliset alikulut,

kevyenliikenteenväylät ja mm. Lintulahden karavaanareille meluvalli. Lintulahdessa pohdintaa aiheuttaa lisäksi tarve saada vierasvenelaituri lähelle Nesteen huoltoasamaa.

Kevyenliikenteenväylien toteuttamisesta joko kokonaan tiepiirin toteuttamana tai osittain kyläläisten talkootyönä neuvotellaan ja pyritään saamaan väylät työn alle mahdollisimman nopeasti.

Toteutus: Heti – 2015

Hankkeen hallinnoija: Konginkankaan kyläyhdistys ry

Rahoitus: Keski-Suomen tiepiiri, Äänekosken kaupunki, Leader?

16.3. Konginkankaan lähiliikuntapaikat kuntoon

Hankkeen tarkoitus on saada kylien olemassaolevat luontopolut/hiihtoladut, uimarannat ja taukopaikat kuntoon sekä suunnitella ja rakentaa uusia ulkoilureittejä ja –kohteita kyläläisten tarpeisiin.

Kukin kyläyhdistys/-toimikunta tai muu yhdistys (esim. SFC Lintulahti ja Ala-Keiteleen Hevosystäväinseura) vastaa konkreettisesti oman työkohteensa talkoiden toteutumisesta. Hankkeen hakeminen ja hallinnointi hoidetaan keskitetysti Konginkankaan kyläyhdistyksen kautta.

Hanke parantaa viihtyvyyttä, turvallisuutta (kävelijät pois autoteiltä) ja terveyttä sekä antaa lisää mahdollisuuksia matkailuun.

Yhteistyökumppanit: eri yhdistykset ja kyläkunnat omalta osaltaan, Äänekosken kaupunki, mahdollisesti Keski-Suomen ympäristökeskus, POKE tai muu oppilaitos.

Toteutus: 2011

Hankkeen koordinoija ja hallinnoija: Konginkankaan kyläyhdistys ry

Rahoitus: Leader

16.4. Konginkankaan tonttipörssi

Kenelläkään ei ole kattavaa tietoa alueen tarjolla olevista tonteista. Konginkankaan kylät kiinnostavat kuitenkin maallemuuttajia. Konginkankaan kyläyhdistys kokoaa yhdessä yhteistyökumppanien kanssa www.konginkangas.fi-nettisivuille tonttitiedot yksityisistä tonteista ja linkittää kaupungin ja seurakunnankin myytävät tontit. Samalla sivulla ostajat voivat myös ilmoitella ostohaluistaan.

Yhteistyökumppanit: kyläyhdistykset, kaupunki ja seurakunta

Toteutus: 2010

Hankkeen hallinnoija: Konginkankaan kyläyhdistys ry

Rahoitus: ei rahoitustarvetta; omana työnä

16.5. Puskat ja roskat pois –siivoustalkoot

Konginkankaalla toteutetaan kaikkien kylänraittien yhteiset keväiset siivoustalkoot yhteistyössä kyläläisten ja kesäasukkaiden, kyläyhdistysten ja -toimikuntien, muiden alueen järjestöjen, kaupungin puutarhurin, seurakunnan sekä jäte-, kierrätys- ja hakeyritysten kanssa.

Kukin kyläkunta vastaa omasta kylästään ja kukin tontinomistaja omasta tontistaan. Ajatuksena on ollut myös lähimmäisapu: jos tontin omistaja ei kykene siivoustalkoisiin, naapurit tai esim. rivakat vapaapalokuntalaiset voisivat tulla apuun.

Yhteistyökumppanit: talkoilla kyläläiset ja kesäasukkaat, kyläyhdistykset, 4H, VPK, metsänhoitoyhdistys ym. yhdistykset, alan yritykset, kaupungin ympäristötoimi, yrittäjät.

Toteutus: joka kevät tilanteen mukaan, ensimmäiset talkoot keväällä 2010

Hankkeen hallinnoija: Konginkankaan kyläyhdistys ry

Rahoitus: talkoot

16.6. Konginkankaan kesäpäivät ja joulunavaus

Vuoden 2009 aikana Konginkankaan kyläyhdistys ry on yhdessä muiden toimijoiden kanssa järjestänyt menestyksekkäät Konginkankaan kesäpäivät sekä joulunavauksen.

Tapahtumat on koettu tärkeiksi sekä yhdistysten varainkeruun ja näkyvyyden että konginkankaalaisten viihtyvyyden kannalta. Konginkankaalla järjestetään jatkossa vuosittain vähintään yksi kesä- ja yksi talvitapahtuma.

Yhteistyökumppanit: yritykset ja yhdistykset Konginkankaalla, kaupunki ja seurakunta.

Toteutus: vuosittain, seuraavat kesäpäivät 23.-25.7.2010

Hankkeen hallinnoija: Konginkankaan kyläyhdistys ry

16.7. Opintopiireillä opintielle

Kyläyhdistykset rakentavat osan toimintaansa opintopiireiksi ja saavat niihin tukea Maaseudun Sivistysliiton opintotukijärjestelmän kautta. Opintotoiminnan muotoja ovat opintoryhmät, luennot ja kurssit. Vaikka opintopiirin saama tuki ei ole suuri, se mahdollistaa kuitenkin monenlaista yhteistä toimintaa.

Mikäli kyläyhdistys on Suomen Kylätoiminta ry:n (SYTY) jäsen, se on automaattisesti myös MSL:n jäsen. Mm. kaikki Maaseudun Kehittämisyhdistys Viisari ry:n jäsenet ja Keski-Suomen kylät ry:n jäsenet ovat myös SYTY:n jäseniä.

Opintopiirejä räätälöidään tietyille ryhmälle tai niistä voi tehdä avoimia ja tarjota niitä kaikille konginkankaalaisille. Lisätietoja www.msl.fi

17. Suunnittelun aikana toteutetut toimenpiteet

Kyläsuunnitelmahankkeen aikana toteutettiin osa ajatuksista samantien. Entinen kunta-vaakuna anottiin ja saatiin Konginkankaan kyläyhdistys ry:n logoksi. Kuntavaakunasta tuli kotiseutuvaakuna ja Konginkankaan yhteisön symboli.

Hankevuoden aikana Konginkankaan kyläyhdistys ry järjesti menestyksekkään kesätapahtuman laajalla yhteistyöllä. Lisäksi järjestettiin Konginkankaan joulunavaus. Molemmista tapahtumista on tarkoitus kehittää pikku hiljaa perinne, sillä Konginkankaalla on todettu tarvittavan tilaisuuksia, joissa väki tapaa toisiaan ja joissa paikkakunnan yritykset ja järjestöt voivat esittäytyä ja kerryttää myös tuloja toimintaansa.

Tiedonkulun parantaminen oli ensimmäisten kyläkokousten selvä toive. Hankkeen aikana on luotu käytäntöä, jossa jokainen hallituksen kyläedustaja toimii linkkinä kyläänsä päin. Aktiivinen sähköpostin käyttö, aktiivinen ilmoitustaulujen käyttö sekä paikallislehtien seurapalstojen ja netin tapahtumasivujen käyttö on ollut harjoittelussa.

Konginkankaan yhteiset kotisivut ovat syntyneet sekä osana tiedonkulun parantamista että osana Konginkankaan imagon nostamista. Tiedonkulku "etäkonginkankaalaisiin" (pois muutaneen konginkankaalaiset ja kesäasukkaat) paranee.

Konginkankaan kyläyhdistys ry on ottanut aktiivisesti kantaa kyläkokouksissa nousseista kiireellisistä aiheista jo hankkeen aikana. Kirjelmä Äänekosken kaupungin koulusuunnitelmista löytyy nettisivuilta. Kirjelmät Liimattalantien kevyenliikenteenväylästä ja Nelostien parantamisen kiirehtimisestä; saatekirje löytyy nettisivuilta www.konginkangas.fi -> Yhdistykset -> Konginkankaan kyläyhdistys - asiakirjat.

18. Suunnitelman seuranta ja päivittäminen

Kyläsuunnitelman edistyminen tarkistetaan vuosittain Konginkankaan kyläyhdistys ry:n vuosikokoukseen osana yhdistyksen toimintakertomusta ja –suunnitelmaa. Kyläkokouksessa esitellään suunniteltujen hankkeiden eteneminen ja tarkistettu kyläsuunnitelmaluonnos.

Hallitus voi antaa kyläsuunnitelman seurannan ja päivittämisen kyläsuunnitelmatoimikunnalle. Se huolehtii muutosten tekemisestä voimassaolevaan kyläsuunnitelmaan vuoden aikana sitä mukaa kun asiat etenevät.

Kaikilla kyläläisillä tulee olla mahdollisuus olla mukana kylän kehittämisessä, kyläsuunnitelman toteuttamisessa ja sen päivittämisessä. Sitä varten järjestetään avoimia tilaisuuksia ja otetaan vastaan kyläläisten ja yhdistysten ideoita.

Seurannassa asiat esitetään toimenpiteittäin toteutuneisiin asioihin ja kehitettäviin asioihin. Konginkankaan kyläyhdistyksen hallitus ohjaa näitä työryhmille ja vastuuhenkilöille, jotka huolehtivat asioiden etenemisestä.

Koska kyläsuunnitelman toteutumisesta huolehtiminen on yhteinen asia, olisi jatkossakin tär-

keää, että Konginkankaan kyläyhdistys ry:n hallituksessa olisi kylittäinen edustus. Kylän edustajan olisi hyvä olla oman kyläyhdistyksensä/-toimikuntansa puheenjohtaja tai muuten henkilö, jolla on mielenkiintoa, aktiivisuutta ja joka tuntee kylänsä asiat. Kylän edustaja Konginkankaan kyläyhdistyksen hallituksessa toimii yhteyshenkilönä omaan kyläänsä ja kyläläisiin päin molempiin suuntiin. Hallituksen lisäksi olisi hyvä miettiä erilaisia toimintaryhmiä, joissa voi toimia aktiivisia ihmisiä, joita hallitustyöskentely ei kiinnosta. Esimerkiksi huvitoimikunnalle olisi käyttöä!

19. Yhteenveto: Visio 2015

Visio on tiivistelmä siitä, mihin pyritään. Kun mietitään toimenpiteitä, niitä tulisi peilata visioon: vievätkö ne kohti vision toteutumista vai johtavatko jonnekin aivan muualla. Jälkimmäisessä tapauksessa on syytä harkita uudelleen!

Konginkangas – viihtyisä, aktiivinen, puhdas, turvallinen.

Konginkangas on viihtyisä, turvallinen ja luonnonläheinen paikka asua. Konginkankaan maine mukavana ja aktiivisena asuinpaikkana, hyvät yksityiset ja julkiset palvelut sekä isot tontit houkuttelevat uusia asukkaita. Konginkankaalaiset yritykset palvelevat myös nelostien ohikulkijoita, joita poikkeaa kylälle mm. Vihreän väylän myötä. Kyläläiset pitävät aktiivisesti yhteyttä ja kylät toimivat yhteistyössä. Seudulle on tullut uusia yrityksiä, jotka työllistävät uusia asukkaita ja hyvät tieyhteydet mahdollistavat sujuvan työssäkäynnin kauempanakin. Konginkankaan omalle ”vihreälle väylälle” Liimattalasta kirkolle ja kirkolta Lintulahteen on rakennettu kevyenliikenteenväylä, joka on lisännyt liikkuja ja liikkujien turvallisuutta.

20. Liitteet osoitteessa www.konginkangas.fi

Konginkankaan väestötarkastelua
Paikkatietokartat 3 kpl
Konginkankaan kyläsuunnitelma - toiveiden tynnyri 2009
Äänekylät - kylän äänet 1999 - Konginkankaan kylät 2009
Hanketiivistelmä

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

